

av Moderaterna i Lekeberg.

Håll käften och lyd - rätten att uttrycka sig fritt

Den 3:e mars 2021 sände Uppdrag granskning programmet med titeln "Håll käften och lyd". Programmet avslöjar hur medarbetare i offentlig verksamhet utsätts för repressalier, påtryckningar och direkta hot efter att ha avslöjat brister i verksamheten de arbetar i. Personerna i programmet har använt sig av den så kallade meddelarfriheten, en frihet som är grundlagsskyddad och står sig särskilt stark i Sverige.

Meddelarfriheten är en rättighet som skyddas i grundlagen, både i tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen. Det innebär att offentliga tjänstemän och myndighetsanställda har rätt att exempelvis prata med journalister om vad som sker i verksamheten. Detta är en viktig princip för att ge insyn och säkerställa kvaliteten i de verksamheter medborgarna faktiskt betalar för. Till meddelarfriheten tillhör även ett meddelarskydd, det vill säga förbud för arbetsgivare att utsätta den anställde för repressalier eller efterforskningar. Det betyder att det är olagligt för arbetsgivaren att försöka ta reda på vilken anställd som sagt vad till media om den anställde valt att vara anonym.

Varje svensk medborgare har även en grundlagsskyddad rätt gentemot det allmänna (stat, kommun och region) att offentligt uttrycka tankar, känslor eller åsikter (1 kap. 1 § YGL samt 2 kap. 1 § RF). Det betyder att en arbetstagare i offentlig verksamhet har rätt att öppet uttrycka sig om både sin arbetsgivare och andra frågor i flera olika sammanhang, såsom exempelvis i tidningar, tv, radio, eller sociala medier.

Moderaterna i Lekeberg anser att rätten för offentligt anställda att uttrycka sig fritt utan repressalier är en viktig princip både för den enskilde medarbetaren och även för skattekollektivet som har rätt att få veta hur dess pengar förvaltas. Som framgår av Uppdrag granskning finns exempel på då rätten att uttrycka sig och avslöja missförhållanden kränks och vi anser att vi politiker har ett ansvar att säkerställa att så inte är fallet i Lekeberg.

av Moderaterna i Lekeberg.

Moderaterna Lekeberg yrkar därför:

- ✓ Att en översyn görs av relevanta kommunala riktlinjer, styrdokument, avtal etc. för att säkerställa att yttrandefrihet/meddelarfrihet efterlevs.
- ✓ Att det säkerställs att medarbetare på alla nivåer i kommunens verksamheter har kännedom om innebörden av yttrandefrihet/meddelarfrihet/meddelarskydd för offentligt anställda.
- ✓ Att ett policydokument upprättas där det tydligt framgår att Lekebergs kommun har nolltolerans gällande övertramp på ovanstående rättigheter.
- ✓ Att en oberoende visselblåsarfunktion implementeras dit medarbetare tryggt kan meddela oegentligheter.

2021-04-19

Moderaterna Lekeberg

Håkan Söderman

Caroline Elfors

Britt Åhsling

John Hägglöf